

Det vil af denne Oversigt ses, at Antallet af Lærere med filologisk-historisk Embedseksamen eller andre Prøver end Skoleembedseksamen er i stærk Dalen, medens Antallet af Lærere med Skoleembedseksamen til Gengæld er i stadig Fremgang. Foruden de 13 Rektorer, der have taget den filologisk-historiske Embedseksamen, findes der nu kun 15 Cand. philol. i Overlærerklassen og 14 Cand. philol. mellem Adjunkterne og Timelærerne.

Da 10 af disse 42 Mænd allerede ere over 60 Aar, 21 mellem 50 og 60 Aar og kun 11 yngre Mænd i en Alder af mellem 42 og 50 Aar, vil det næste Tiaar sikkert reducere Antallet af dem meget betydeligt. Saafremt der opnaas den i Lovforslagets § 21 ommeldte Forøgelse af Overlærernes Antal med 12, vil der være største Sandsynlighed for, at mindst Halvdelen af de filologiske Adjunkter rykke ind i Overlærerklassen, da de ere mellem de ældste Adjunkter efter deres Anciennet. Der vil da kun være et aldeles forsvindende Antal Cand. philol. tilbage i Adjunktklassen. Antallet af de Lærere, der have bestaaet andre Prøver end filologisk-historisk Embedseksamen eller de nuværende Skoleembedseksaminer, udgør vel endnu 65, hvoraf 19 i Overlærerklassen og 46 i Adjunktklassen. Men da henvend Halvdelen af disse Adjunkter efter deres Ansættelse høre med til de ældste i Adjunktklassen, ville ikke faa af dem allerede i de nærmeste Aar kunne forvente Oprykning i Overlærerklassen. Det i Adjunktklassen tilbageblivende Antal af disse Lærere vil da være stærkt reduceret, og i Fremtiden ville kun meget faa Lærere af denne Art træde ind i Statsskolerne; i de sidste 7 Aar er der saaledes kun ansat 5 Lærere med deslige Eksamenkvalifikationer, nemlig 2 Cand. theol., 2 Cand. mag. i Fysik og 1 Cand. polyt.

I Betragtning af de nys anførte Omstændigheder har Ministeriet forment i nærværende Lovforslag at burde formulere Betingelserne for Adgangen til de højere Lærerposter anderledes end hidtil. Ved Besættelsen af Rektorembederne ved Statsskolerne maa det være ønskeligt at have det friest mulige Valg, saaledes at der uden Hensyn til Eksamenkvalifikation kan fremdrages mellem Lærerne baade i og uden for Statsskolerne saadanne Mænd, der have lagt fremragende pædagogisk Dygtighed for Dagen ved Undervisningen i Skolernes øverste Klasser lige til Afgangseksamen. Kun under ellers lige Vilkaar skulde de Lærere have Fortrin, som have

underkastet sig baade den teoretiske og den praktiske Del (se nedenfor) af Skoleembedseksamen.

Adgangen til Overlærerembederne (Overlærerindeembederne) ved Statsskolerne har man ment at burde tillægge enhver ved en højere Almenskole ansat Lærer og Lærerinde uden Hensyn til Eksamenkvalifikation og uden at den Omstændighed, at den paagældendes Lærervirksomhed har været indskrænket til Mellemskolen, skal være til Hinder for Forfremmelsen. Disse Pladser ville saaledes fremtidig staa aabne ogsaa for Lærere eller Lærerinder fra kommunale eller private højere Almenskoler, naar de kunne fremlægge Vidnesbyrd om fortrinlig Dygtighed og Iver under længere Tjenestetid.

Fortrinlig Adgang til de øvrige Lærerembeder (Lærerindeembeder) ved Statsskolerne har man foreslaaet tillagt dem, som have underkastet sig en Skoleembedseksamen; i øvrigt kunne Mænd eller Kvinder uden denne særlige Eksamenkvalifikation ogsaa komme i Betragtning ved Besættelsen af disse Embeder.

Som ny Bestemmelse er tilføjet, at ingen kan ansættes som Lærer eller Lærerinde, før han (hun) har underkastet sig en Prøve i Pædagogik og Undervisningsfærdighed, med mindre der kan fremlægges Vidnesbyrd om, at han (hun) paa tilfredsstillende Maade har undervist i mindst 2 Aar ved en kommunal eller privat højere Almenskole. I saa Henseende bemærkes følgende: Allerede i Aaret 1879 blev Spørgsmaalet om Uddannelse af Lærere ved de lærde Skoler i pædagogisk Retning forebragt Ministeriet af det pædagogiske Selskab, se Lindes Meddelelser om de lærde Skoler for 1879—81 S. 288 ff. Resultatet af de Overvejelser, som dette Andragende fremkaldte, blev de Bestemmelser, som indeholdes i Anordning af 25. Oktober 1883 om Indførelse af ny Skoleembedseksaminer, Afsnit D. Men disse Bestemmelser have hidtil ikke vist sig fyldestgørende. I April 1897 indgav det pædagogiske Selskab derfor et nyt Andragende til Ministeriet med Forslag til ændret Affattelse af bemeldte Afsnit D i Anordningen af 25de Oktober 1883. Over dette Andragende indhentede Ministeriet derefter en Erklæring fra Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler og nedsatte senere under 8de September 1899 en Kommission af 8 Medlemmer til Sagens Drøftelse. Denne Kommission forelagdes ogsaa en af Skolebestyrerne Dr. Tuxen og Slomann afgiven, af Professor